

lunan dünyamızda, tarih kitaplarının, özellikle ulusal devletin eğitim sistemi içinde yer alan tarih kitaplarının, bir dereceye kadar ulusçu (milliyetçi) olmaları kaçınılmaz gibidir. Burada kullanılan "etnosantrik" sözcüğü, günümüzde Avrupa'da eğitimde egemen olan ulusçu yaklaşımların "ortalaması"nın da üstünde olan aşırı "ulus merkezci" anlamındadır.

- 5 "Türkiye" adı da tarih konusunda kavram karışıklığı yaratacak biçimde kullanılmaktadır. Örneğin MÖ 2000 yıllarında "Türkiye ile Asur ülkesi arasında canlı bir ticaret başlamıştı" denmektedir (s. 22). Oysa bu cümle "Türkiye ile Irak arasında ticaret başlamıştı" gibi anlamsızdır. "Asur ülkesi" kullanıldığına göre "Türkiye" yerine "Hitit", ya da hiç olmazsa "orta ve doğu Anadolu'da bulunan ülkelerle Asur ülkesi arasında ticaret başlamıştı" denmelidir.
- 6 Örneğin ünitenin hemen başında "Helenistik devirlerden" söz edilmekte, bu devirlerin ne olduğu öğrencilere açıklanmamaktadır. Tarih öncesi çağları gösteren bir haritada (s. 22) Alacahöyük'le birlikte "İstanbul"u da görüyoruz.
- 7 Başka ünitelerde yeniden Bizans'tan söz edilmektedir. Örneğin İslam tarihi ünitesinde "siyasi durum" başlığı altında Bizans'a iki paragraf ayrılmıştır, ancak uygarlığı hakkında bilginin nerede verildiğini bulamadım.
- 8 Homeros hakkında ilginç ve anarok bir değerlendirme okuyoruz: "Homeros'un... iki destanı)... eğitimdeki katkıları ve milli birlik (SIC) duygusunu pekiştirmeleri bakımından Yunanlılar üzerinde etkili olmuştur" denmektedir (s. 33). Yani bu anlayışa göre, Homeros'u İyonya uygarlığına kattığımızda, İyonya "Yunanlılar"ın milli birlik duygularıyla ilişkili kılınmaktadır. Yetersiz bir tarih felsefesi aşırı ulusal kaygılarla birleşince tarihcisi kaçınılmaz olarak tarihin saptırılmasına, çelişiklere düşmesine iter.
- 9 Bir cümlede şunu okuyoruz: "bunların sınıflandırılmasına (tasnifi), eleştirilmesine (terkid), çözümlenmesine (tahlil) ve sentezinin (terkid) yapılmasına bağlıdır". Ve bundan sonra kitabın içinde temel metindeki kelimeler değil, yalnız parantez içinde verilen kelimeler kullanılmıştır.
- 10 İfade ve dil konusunda dikkatsizlikler çoktur. Öğrenciye aynı soru farklı kelimelerle sorulmaktadır (s. 34). "Soru 6 Yunan uygarlığının oluşmasında Ön Asya uygarlığının tesirlerini açıklayınız"; "Soru 8 Önasya medeniyetlerinin Yunan medeniyetine etkilerini açıklayınız". "Önasya" ve "Ön Asya" gibi iki farklı yazı biçimi alt altadır. Medeniyet/uygarlık, etkil/tesir öğrencilere farklı sözcükler gibi sunulmaktadır.
- 11 "Felsefe mevcut bilgilerin insanları tatmin etmemesi üzerine Batı Anadolu'da doğmuş, sonra Yunanistan'a geçmiştir" gibi cümleler okuyoruz (s. 34). Güzel, neden dünyanın öteki yerlerinde "mevcut bilgiler insanları tatmin" ediyordu? Ne olmuştu da Eski Yunan'da insanlar mevcut bilgilerle yetinemez olmuşlardı? Öğrenciden bu konuda düşünmesi değil, ezberlemesi istenmektedir.

112

Altı soruya verilen cevapların genel sonuçları

